

OBSAH

Úvodem	5
ÚVODNÍ ČÁST	9
Pojem a charakteristika vyučovací metody	9
Vzdělávací a výchovné úkoly vyučovací metody a její vlastnosti	21
Vztah vyučovací metody k důležitým činitelům výchovy	41
Dělení vyučovacích metod	62
Přehled vyučovacích metod	73
I. MOTIVAČNÍ METODY (Metody usměrňující, stimulující zájem o učení	79
II. METODY EXPOZIČNÍ (Metody podání učiva)	86
A. Metody přímého přenosu poznatků ze subjektu na objekt (Metody přímého sdělování poznatků)	88
1. Monologické metody	88
Přednáška	91
Metoda vyprávění	98
Popis	100
Vysvětlování	100
B. Metody zprostředkovaného přenosu poznatků pomocí názoru	107
1. Metody demonstrační	108
Exkurzní demonstrace	115
Demonstrace trojrozměrných pomůcek	121
Pohybová demonstrace	122
Demonstrace dvojrozměrných pomůcek	129
Ilustrace	134
2. Metoda dlouhodobého pozorování jevů	135
3. Manipulační metody (Didaktická demontáž a montáž)	137
4. Pracovní metody	138
Laboratorní metoda	143
Metoda praktické práce v dílnách	147
Metoda praktické pěstitelské a chovatelské práce	148
Metoda systematické pracovní praxe	149
5. Hra jako vyučovací metoda	150

C. Metody heuristické povahy (Metody problémové)	154
1. Dialogické problémové metody (Metody dialogické)	157
Metoda sokratovská, heuristická	158
Beseda	165
2. Komplexní problémové metody (Složitě problémové úlohy)	166
Problémová metoda verbálně meditativní	167
Projektová metoda (Organizačně tvořivá)	173
D. Metody samostatné práce žáků. Metody autodidaktické	179
Samostatná práce s knihou	180
E. Metodické systémy individualizovaného vyučování	184
1. Daltonský plán a winnetská soustava	184
2. Programování jako vyučovací metodický systém	188
F. Metody bezděčného učení	194
III. METODY FIXAČNÍ (Metody opakování a procvičování učiva)	197
A. Metody opakování a procvičování vědomostí	201
1. Metoda otázek a odpovědí	203
2. Metoda opakování pomocí učebnice	204
3. Souvislý ústní projev jako metoda opakování	208
4. Metoda memorování nazpaměť	209
5. Kompoziční úkoly, diktáty, kresba, modelování, hra	209
B. Metody opakování a procvičování dovedností	214
1. Motorický trénink. Nácvik pohybových dovedností	223
2. Nácvik rozumových dovedností. Intelektuální trénink	227
IV. METODY DIAGNOSTICKÉ A KLASIFIKAČNÍ (Metody kontroly, hodnocení a klasifikace)	233
A. Klasické diagnostické metody	248
1. Ústní zkouška	248
2. Klasické písemné a grafické zkoušky	259
3. Didaktické testy. Modelové diagnostické úlohy	261
4. Klasické výkonové zkoušky. Modelové diagnostické úlohy	275
Metoda hodnocení čteného textu	276
Metoda hodnocení písemného projevu	280
Metoda hodnocení obrazu a jiných názorných objektů	284
Metoda hodnocení pracovní aktivity žáků	286
Metoda hodnocení žákova souvislého projevu, referátu, řečnického cvičení	289
Metoda hodnocení žákovy vědeckovýzkumné práce	291
Metoda hodnocení tvůrčího projevu	292
Metoda hodnocení žákova organizačního výkonu	293

B. Malé formy vědeckovýzkumných diagnostických metod . . .	296
1. Metoda dlouhodobého systematického pozorování . . .	297
2. Pozorování žáka v uzlových, mezních, situacích . . .	304
3. Rozbor žákovských prací [Analýza výsledků práce] . . .	307
4. Explorační metody	308
5. Anamnéza	312
6. Metody hodnocení žákovské skupiny [Hodnocení kolektivu třídy, zájmového kroužku aj.]	313
Speciální diagnostické metody	315
C. Metody třídění diagnostických údajů	316
D. Metody vyhodnocování a zobecňování diagnostických údajů. Interpretační metody	320
E. Klasifikační metody a klasifikační symbolika	325
Literatura	330